

แรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียน ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร

Motivation in Learning Buddhism of Students at the Buddhist Sunday School in Bangkok Metropolis Area Based on Learner Centered Approach

นิคม แยมย้อย¹, สุมาลี สังข์ศรี², โสภพันธ์ สอาด³, และสุเทพ ศรีทอง⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแรงจูงใจภายในและภายนอกของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างนักเรียนแต่ละระดับในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร 3) เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์เขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย นักเรียนจากศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ 9 แห่ง จำนวน 468 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย และพระผู้สอน จำนวน 30 รูป เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามนักเรียนและพระผู้สอนที่เป็นแบบมาตราประมาณค่า และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามแจกให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วยตัวเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้ค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) แรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ด้านแรงจูงใจภายใน พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจภายในโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความภาคภูมิใจอยู่ในระดับมาก และรองลงมาด้านความศรัทธา/ความเชื่ออยู่ในระดับมากเช่นกัน 3) แรงจูงใจภายนอก โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้ปกครอง (ความคาดหวัง, การสนับสนุน) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน 4) ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างนักเรียนแต่ละระดับ พบว่า ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่ .05 5) แนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนนั้นเห็นว่าปัจจัยด้านผู้ปกครองสำคัญมาก รองลงมาคือ ด้านวิธีการสอนของครู ส่วนแนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนตามความคิดเห็นของพระผู้สอน พบว่า พระผู้สอนมีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านครูผู้สอนและด้านวิธีการสอนสำคัญมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก

Abstract

The purposes of this research were 1) to study intrinsic and extrinsic learning motivation in Buddhism of students in Sunday Buddhists Study Centers in Bangkok., 2) To compare motivation among students in each educational level in Sunday Buddhist study Centers., and 3) to study guidelines for promoting learning motivation in Buddhism students in Sunday Buddhist study centers in Bangkok.

The samples consisted of 468 students who were randomly selected from 9 Buddhist Sunday Centers and 30 purposively selected monk instructors. Research instruments were rating scale questionnaires, with the reliability of 0.92, for students and instructors. The researcher distributed questionnaires to all samples by himself. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and F-test for comparing motivation among students in each education level.

The results of study were as follows : 1) The overall learning motivation in Buddhism of students in Sunday Buddhist study Centers was at a high level, 2) The overall intrinsic motivation of students was a high level. When considering in each aspect, it was found that the aspect of proudness and the aspect of belief were at a high level, 3) The overall extrinsic motivation was at high level. When considering in each aspect, it was found that the aspect of parents (expectation, supports) and the aspect of instructors were at high level. 4) It was no significantly different (at 0.5 statistical level) of motivation among students at each educational level,

ข้อมูลบทความ

ส่งบทความ 26 พฤษภาคม 2557
ตอบรับ 11 มิถุนายน 2557
เผยแพร่ออนไลน์ 30 มิถุนายน 2557

คำสำคัญ

แรงจูงใจ
วิชาพระพุทธศาสนา
ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์
Motivation
Buddhism study
Sunday Buddhist study centers

¹ นักศึกษาปริญญาโท แผนกวิชาการศึกษานอกระบบ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, อีเมล: nikom_yam999@hotmail.com

² ศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

³ อาจารย์ ดร. พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี จังหวัดนนทบุรี

⁴ พระอาจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม

5) For guideline to promote learning motivation, students gave the significance to motivation from the parents most and next was teaching method while the monk instructors gave significance to the instructors and method of teaching at a highest level. Next was the parents at a high level.

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่ช่วยพัฒนาบุคคลให้เจริญก้าวหน้ามีความรู้และความสามารถในการเข้าใจปัญหาต่างๆ ในชีวิตให้ถูกต้อง และสามารถนำความรู้ความเข้าใจเหล่านั้น ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีระบบและอย่างมีประสิทธิภาพ (จำนง อติวัฒน์สิทธิ์, 2545) พร้อมทั้งพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะด้านต่างๆ ให้เกิดมีปัญญาที่เฉลียวฉลาด มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาวิกฤติต่างๆ ที่เกิดขึ้นแก่ชาติบ้านเมือง การจัดการศึกษาที่ดี มีคุณภาพจึงเป็นกลไกสำคัญในการสร้างพลังสมองของชาติหรือพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ซึ่งเกิดขึ้นได้มากเท่าใดย่อมจะสร้างความได้เปรียบให้แก่ประเทศ (สุธรรม อารีกุล และคณะ, 2540) แต่สิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อตัวผู้เรียนคือ ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

ในการเรียนรู้้นั้นนอกจากบุคคลจะต้องเรียนรู้วิชาการต่างๆ แล้ว สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่สามารถจะช่วยให้การปรับตัวหรือการดำเนินชีวิตได้ก็คือการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักธรรมทางศาสนา เพื่อส่งเสริมศีลธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิต แนวคิดการนำหลักธรรมทางศาสนามาใช้ส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม เป็นวิธีการหนึ่งในการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนใช้หลักธรรมในการดำรงชีวิตมากขึ้น โดยเห็นว่าวัดมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทย ด้วยเหตุนี้การมีแหล่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนในรูปแบบศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จึงนับเป็นวิธีเชิงปฏิบัติการที่ดีอย่างหนึ่ง ในสังคมปัจจุบัน มีวัดอุปสรรคเพื่ออบรมสั่งสอนให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา สามารถนำเอาหลักธรรมที่ได้ศึกษาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง (พระปริยัติกิจโกศล ชิม อิสสรธมโม, 2541) ซึ่งกรมการศาสนามุ่งหวังให้วัดปฏิบัติภารกิจด้านการศึกษา สงเคราะห์อันเป็นหนึ่งในการกิจ 6 ด้านของคณะสงฆ์ให้เด่นชัดด้วยรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาทางพระพุทธศาสนาแก่เด็กและเยาวชนโดยการจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ (ศพอ.) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปีงบประมาณ 2551 กรมการศาสนาได้กำหนดให้โครงการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

เป็นโครงการสำคัญที่สนองนโยบายกระทรวงวัฒนธรรม โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ให้เป็นแหล่งส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วประเทศ (กรมการศาสนา, 2555)

ในปัจจุบันมีศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ทั่วประเทศ จำนวน 3,875 ศูนย์ สำหรับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในเขตกรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2556 มีจำนวน 67 ศูนย์ จำนวนครูผู้สอน 938 รูป/คน และจำนวนนักเรียน 19,548 คน มีการเปิดดำเนินการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นหลักสูตรวิชาหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาทางด้านจิตใจแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป (กรมการศาสนา, 2555)

สภาพปัจจุบันของกระบวนการจัดการเรียนการสอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในกรุงเทพมหานคร ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก็ยังไม่สามารถตอบสนองการเรียนรู้ของนักเรียนหรือเอื้อต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนในเขตกรุงเทพฯ ได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งเกิดจากปัจจัยหลายด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้จัดการเรียนรู้ซึ่งมีความแตกต่างกันของศักยภาพความพร้อมของศูนย์ และปัจจัยด้านผู้เรียนเองยังขาดความรับผิดชอบ ขาดแรงจูงใจ ขาดความสนใจ และจากการสังเกตการให้ทำงานเป็นกลุ่ม นักเรียนจะมีความเอาใจรวมมือกับเพื่อน มีความพยายามเพื่อให้มีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม ซึ่งมีส่วนสำคัญอย่างมากในการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา มีนักวิจัยหลายท่านได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า มีสหสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง (Eggen & Kauchak, 2004) นั่นคือ ผู้ที่มีแรงจูงใจในการเรียนย่อมจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ดังนั้นหากสร้างหรือสนับสนุนให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจมากเท่าใด ก็ย่อมจะมีส่วนช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความขยันเรียนมากขึ้นเท่านั้น

การสร้างแรงจูงใจเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนหันมาสนใจเรียนวิชาพระพุทธศาสนามากขึ้นและทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา และการสร้างแรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ทำได้หลายวิธี เช่น การชมเชยและการตำหนิ การให้รางวัล เป็นต้น ดังนั้นการส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้กระบวนการ

จัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงจำเป็นต้องทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านแรงจูงใจของนักเรียนศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เพื่อนำไปใช้ในการแก้ไขและปรับปรุงรูปแบบ วิธีการจัดการเรียนการสอนที่แปลกใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจบทเรียนมากขึ้น (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2547)

จากความสำคัญของการสร้างแรงจูงใจเป็นปัจจัยที่จำเป็น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนมากขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาระงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เพื่อนำผลของการวิจัยมาส่งเสริมให้นักเรียนมีความสนใจเรียน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้อยากมาเรียนมากขึ้น นำหลักธรรมคำสอนไปประพฤติปฏิบัติ และเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีจริยธรรม คุณธรรมเป็นแบบอย่างในสังคมต่อไป เพื่อศึกษาแรงจูงใจภายในและภายนอกของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจภายในและภายนอกของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างนักเรียนแต่ละระดับในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนทุกระดับชั้นที่เรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในเขตกรุงเทพมหานคร มีแรงจูงใจในการเรียนไม่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ 1) นักเรียนศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 67 ศูนย์ ซึ่งมีอายุ 8-15 ปี และกำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวนประมาณ 19,548 คน 2) พระอาจารย์ผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 938 รูป

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม ดังนี้ 1) นักเรียนศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ กรุงเทพมหานคร โดยใช้การสุ่มอย่างง่ายกับศูนย์พุทธศาสนาวันอาทิตย์ จำนวน 9 ศูนย์ แก่ นักเรียนทั้ง 4 ระดับ คือ ระดับ 1 (ป.1-3) ระดับ 2 (ป.4-6) ระดับ 3 (ม.1-3) ระดับ 4 (ม.4-6) จำนวน 468 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R.V. & Morgan D.W., 1970 อ้างถึงในสุจิตรา บุญยรัตพันธุ์, 2534) ได้ขนาดตัวอย่าง 377 คน 2) พระอาจารย์ผู้สอนใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ที่มีนักเรียนค่อนข้างมากทั้ง 5 ศูนย์จาก 9 ศูนย์ เป็นกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ สุ่มอย่างง่ายจากพระผู้สอนได้จำนวน 30 รูป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วยแบบสอบถาม 2 ฉบับ ดังนี้ 1) แบบสอบถามสำหรับนักเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อคำถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น ตอนที่ 2 ข้อคำถามแรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนเป็นลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 3 ข้อคำถามแนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียน 2) แบบสอบถามสำหรับพระผู้สอน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อคำถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ พรรษา สมณศักดิ์ วัด วุฒิการศึกษา ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนวิชาพุทธศาสนา (พระผู้สอน) เป็นลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขอความร่วมมือจากศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ทั้ง 9 ศูนย์ เขตกรุงเทพมหานคร และเก็บข้อมูลตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. ใช้สถิติเชิงอนุมานในการเปรียบเทียบแรงจูงใจของชั้นเรียนแต่ละระดับ โดยใช้ค่าสถิติ ANOVA กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผู้วิจัยวิเคราะห์ความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbrach Alpha Coefficient: a) (บุญชม ศรีสะอาด, 2546) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.92

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 243 คน และส่วนใหญ่เรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 249 คน และข้อมูลส่วนบุคคลของพระอาจารย์ผู้สอนประจำศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ พบว่า พระอาจารย์ผู้สอนมีอายุมากที่สุดอยู่ระหว่าง 25-30 ปี จำนวน 16 รูป รองลงมา มีอายุน้อยอยู่ระหว่าง 31-35 ปี จำนวน 9 รูป ไม่ระบุสมณศักดิ์ จำนวน 31 รูป รองลงมา มีสมณศักดิ์พระมหาเปรียญ จำนวน 8 รูป มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 17 รูป สำเร็จการศึกษาระดับประโยค 6 จำนวน 15 รูป ระยะเวลาการสอนระหว่าง 1-5 ปีมากที่สุด จำนวน 16 รูป รองลงมา มีระยะเวลาการสอน ระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 12 รูป

2. แรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา พบว่า นักเรียนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีแรงจูงใจใน

การเรียนโดยรวมในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$)

2.1 ด้านแรงจูงใจภายใน พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจด้านความภาคภูมิใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$) รองลงมาด้านความศรัทธา/ความเชื่ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.35$) เช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจด้านความภาคภูมิใจ ในหัวข้อข้าพเจ้ามีความภาคภูมิใจที่เป็นชาวพุทธมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$) รองลงมาด้านความศรัทธา/ความเชื่อ ในหัวข้อข้าพเจ้ามีความศรัทธาในหลักคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$)

2.2 ด้านแรงจูงใจภายนอก พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจด้านผู้ปกครอง (ความคาดหวัง, การสนับสนุน) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$) รองลงมา คือ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X}=4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจด้านผู้ปกครอง (ความคาดหวัง, การสนับสนุน) ในหัวข้อผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าเป็นคนดีในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$) รองลงมา ในหัวข้อครูให้คำแนะนำในการเรียนเสมอและครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นได้ในระหว่างการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$)

3. การเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างนักเรียนแต่ละระดับในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ พบว่า แรงจูงใจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. แนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ตามความคิดเห็นของนักเรียน ควรเสริมสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียน โดยรวมพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นว่าจะเสริมสร้างแรงจูงใจทั้ง 6 ด้าน จึงคิดว่ามีประโยชน์อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}=4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนเห็นด้วยกับปัจจัยด้านผู้ปกครองในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}=4.39$) รองลงมาด้านวิธีการสอนในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}=4.30$) เช่นกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านตัวผู้เรียนในหัวข้อการทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของวิชาพระพุทธศาสนา นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}=4.49$) รองลงมาด้านผู้ปกครอง ในหัวข้อผู้ปกครองให้การสนับสนุน นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}=4.43$)

5. แนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนตามความคิดเห็นของพระผู้สอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ตามความคิดเห็นของพระผู้สอนควรเสริมสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียน โดยรวมพบว่า พระผู้สอนมีความคิดเห็นว่าการเสริมสร้างแรงจูงใจทั้ง 6 ด้าน จึงคิดว่ามีประโยชน์อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}=4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านครูผู้สอนและด้านวิธีการสอน พระผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$) รองลงมา ด้านผู้ปกครอง พระผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}=4.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านตัวผู้เรียน หัวข้อการทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของวิชาพระพุทธศาสนา พระผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X}=4.69$) รองลงมาด้านวิธีการสอน หัวข้อครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในระหว่างการเรียนการสอน พระผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาแรงจูงใจภายในและภายนอกของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. แรงจูงใจภายในของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ พบว่า แรงจูงใจภายในโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความภาคภูมิใจอยู่ในระดับมาก และรองลงมาด้านความศรัทธา/ความเชื่ออยู่ในระดับมากเช่นกัน การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้เป็นเหตุผลที่ว่าแรงจูงใจของนักเรียนทางด้านความภาคภูมิใจที่อยู่ในระดับมาก เพราะนักเรียนเป็นชาวพุทธได้เรียนรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาได้นำหลักพระพุทธศาสนาไปใช้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจกับทุกข้อ ส่วนในหัวข้อที่ว่าข้าพเจ้ามีความภาคภูมิใจที่เป็นชาวพุทธ จึงมีแรงจูงใจอยู่ในระดับเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับมาลี จุฑา (2542) ได้กล่าวว่า ความภาคภูมิใจเกิดจากความรู้สึกของบุคคล เมื่อบุคคลรู้สึกเช่นใดก็จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองความต้องการเกิดความภาคภูมิใจในศาสนาของตนเสมอ

นอกจากนี้โดยรวมยังพบว่า ด้านความศรัทธา/ความเชื่อเป็นแรงจูงใจในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เป็นเหตุผลที่ว่าแรงจูงใจของนักเรียนทางด้านความศรัทธาที่อยู่ในระดับมาก

เพราะว่านักเรียนมีความเชื่อมั่นในการสอนของศูนย์ จึงมาสมัครเรียน มีความศรัทธาในหลักคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า นักเรียนมีความศรัทธาในพระรัตนตรัย และได้ปฏิบัติตามหลักคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจกับทุกข้อ ส่วนในหัวข้อที่ว่า ข้าพเจ้ามีความศรัทธาในหลักคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า จึงมีแรงจูงใจอยู่ในระดับเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับมาลี จุฑา (2542) ที่ให้ความหมายความศรัทธาคือทำให้บุคคลเกิดการยอมรับและทำอะไรก็ได้ เช่นเดียวกับที่พระมหาสมชาย มหาวิโร (2553) ที่กล่าวถึง หลักคำสอน ศรัทธา และปัญญา ว่าศรัทธาคือ ความเชื่อ ศรัทธาในพระพุทธศาสนาเป็นความเชื่อที่ประกอบด้วยปัญญาหรือเหตุผล ซึ่งเรียกว่า ศรัทธาเพื่อปัญญา

2. แรงจูงใจภายนอกของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจภายนอกโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้ปกครอง (ความคาดหวัง, การสนับสนุน) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านครูอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้เป็นเหตุผลที่ว่าแรงจูงใจของนักเรียนทางด้านผู้ปกครองที่อยู่ในระดับมาก เพราะว่าผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าเป็นคนดี ผู้ปกครองเป็นกำลังใจให้ข้าพเจ้าเมื่อต้องทำกิจกรรมร่วมกับทางศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจกับทุกข้อ ส่วนในหัวข้อที่ว่าผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าเป็นคนดี จึงมีแรงจูงใจอยู่ในระดับเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับเคลเลอร์ (Ra-shane Meesri, 2543; citing Keller, 1983) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบหลักของแรงจูงใจด้านความคาดหวังของผู้ปกครองไว้ว่าผู้ปกครองมีความคาดหวังที่ผู้เรียนมีต่อความสำเร็จในการเข้าร่วมกิจกรรมและการทำงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน รองลงมา ด้านครูผู้สอน การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้เป็นเหตุผลที่ว่าแรงจูงใจของนักเรียนทางด้านครูผู้สอนที่อยู่ในระดับมาก เพราะว่าครูควรรับฟังเหตุผลของนักเรียน ครูควรสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียนให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน ครูควรให้คำแนะนำในการเรียนเสมอ ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับวัยเรียน ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นได้ในระหว่างการเรียนการสอน ครูอธิบายเนื้อหาสาระได้ชัดเจน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจกับทุกข้อ ส่วนในหัวข้อที่ว่าครูควรรับฟังเหตุผลของนักเรียน จึงมีแรงจูงใจอยู่ในระดับเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับสุรางค์ โค้วตระกูล (2544) ที่เสนอแนวทางการ

ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการเรียนการสอนของด้านครูผู้สอนไว้ว่า 1) ครูควรจัดให้มีบรรยากาศที่ท้าทายความอยากรู้อยากเห็นของผู้เรียน 2) ครูพยายามให้งานแก่ผู้เรียนตามความสามารถและให้โอกาสผู้เรียนทุกคนมีประสบการณ์เกี่ยวกับความสำเร็จในการเรียนรู้ และ 3) ครูช่วยผู้เรียนจัดเวลาดูหนังสือ ทำการบ้าน และเตรียมตัวสอบ จะเห็นได้ว่าครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนวิชาต่างๆ โดยใช้เทคนิค วิธีการสอนที่น่าสนใจและเร้าใจ

3. การเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างนักเรียนแต่ละระดับชั้นในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า มีแรงจูงใจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานและวัตถุประสงค์วิจัย ข้อที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่างนักเรียนแต่ละระดับไม่แตกต่างกัน การที่ผลวิจัยการเปรียบเทียบแรงจูงใจเป็นเช่นนี้ เพราะว่าแรงจูงใจระหว่างนักเรียนแต่ละระดับในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา มีจำนวนนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย จำนวน 243 คน และ 235 คน ตามลำดับ และส่วนใหญ่เรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ซึ่งจากสภาพแวดล้อมของสังคมปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าเป็นยุคที่นักเรียนกล้าคิดกล้าทำ มีความอยากรู้อยากเห็นมากขึ้น ผู้หญิง ผู้ชาย มีความทัดเทียมกันมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของมหาสมยศ เพ็ญสา (2553) การศึกษาและพัฒนาแรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยนักเรียนชายหญิงในช่วงชั้นที่ 3 มีแรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. แนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านผู้ปกครองสำคัญมาก รองลงมา คือ ด้านวิธีการสอนของครู การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ เพราะแนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยรวมพบว่า นักเรียนควรเสริมสร้างแรงจูงใจด้านผู้ปกครองดังนี้ คือ ผู้ปกครองควรให้การสนับสนุนผู้ปกครองควรเห็นความสำคัญของการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ผู้ปกครองควรให้ความชื่นชมต่อการเรียนของผู้เรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนให้ความสำคัญและจะมีประโยชน์กับทุกข้อ โดยในหัวข้อผู้ปกครองให้การสนับสนุน จึงมีประโยชน์ในการเสริมสร้างแรงจูงใจอยู่ในระดับความคิดเห็นเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับมาลี จุฑา (2542) ที่กล่าวถึงแรงจูงใจภายนอก

ด้านผู้ปกครองไว้ว่า การที่ผู้ปกครองให้การร่วมมือแก่นักเรียน ครูทำให้บุคคลเหล่านี้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นการสร้างทีมงานและความสามัคคีในพันธกิจกลุ่มขึ้นได้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของปราณี หล้าเบญจ (2553) และพระมหาภักดี เกตุเรณ (2547) พบว่า ตัวแปรระดับนักเรียนที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประกอบด้วย เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน และการสนับสนุนทางด้านการเรียนของผู้ปกครอง

สำหรับแนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา รองลงมา คือ ในด้านวิธีการสอน การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ โดยรวมพบว่า นักเรียนควรเสริมสร้างแรงจูงใจด้านวิธีการสอน ดังนี้ คือ ครูผู้สอนควรรับฟังเหตุผลของนักเรียน ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในระหว่างการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรสนใจนักเรียนทุกคนในห้องเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนให้ความสำคัญและจะมีประโยชน์กับทุกข้อ โดยในหัวข้อครูผู้สอนควรรับฟังเหตุผลของนักเรียน จึงมีประโยชน์ในการเสริมสร้างแรงจูงใจอยู่ในระดับความคิดเห็นเฉลี่ยสูงสุด และมีวิธีการสอนที่น่าสนใจ สนุกสนาน เพลิดเพลิน สร้างสรรค์ ไม่น่าเบื่อ ซึ่งสอดคล้องกับสุรางค์ ไคว์ตระกูล (2544) ได้สรุปเป็นประเด็นประกอบด้วย 1) ครูบอกวัตถุประสงค์เฉพาะบทเรียนให้ผู้เรียนทราบ 2) ครูพยายามให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และแนะนำให้ผู้เรียนใช้ข้อมูลย้อนกลับช่วยปรับปรุงการเรียนให้ดียิ่งขึ้น 3) ครูพยายามพบผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อช่วยให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความสำเร็จหรือไม่สำเร็จในการเรียนจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำราจิตวิทยาต่างๆ 4) ครูควรมีการปรับปรุงวิธีการสอนของครูโดยตรง ห้องเรียนควรมีบรรยากาศที่ท้าทายความอยากรู้อยากเห็นของผู้เรียน 5) ครูควรทำงานร่วมกับนักเรียนเพื่อส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียน 6) ครูทำงานร่วมกับผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียน 7) ครูมีวิธีสอนจะบรรลุตามจุดประสงค์ที่วางไว้ จนสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนได้ เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะวิธีการหาความรู้ สามารถนำไปปฏิบัติได้ในชีวิตจริง 8) ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจสามารถบอกผู้เรียนได้ว่าต้องการสอนอะไรมีจุดประสงค์อย่างเด่นชัดหรือเน้นสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้มีความคิดรวบยอด และ 9) ครูมีวิธีสอนหลายวิธี แต่ละวิธีมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไป การสร้างแรงจูงใจในวิธีการสอนทำได้ทุกวิธี

5. แนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนตามความคิดเห็นของพระผู้สอนในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในศูนย์

ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ผลการวิจัยพบว่า พระผู้สอนมีความคิดเห็นว่าคุณครูผู้สอนและด้านวิธีการสอนอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านผู้ปกครองอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ โดยรวมพบว่า พระผู้สอนควรเสริมสร้างแรงจูงใจด้านครูผู้สอนดังนี้ คือ ครูผู้สอนควรสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน ครูผู้สอนควรปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นที่น่าเชื่อถือและน่าเลื่อมใส ครูผู้สอนควรให้คำแนะนำ ครูผู้สอนควรมีการเตรียมความพร้อมก่อนทำการสอนทุกครั้ง ครูผู้สอนควรปฏิบัติหน้าที่ให้ความเป็นกันเองและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนปรึกษาปัญหาได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พระผู้สอนให้ความสำคัญและจะมีประโยชน์กับทุกข้อ โดยในหัวข้อครูผู้สอนมีส่วนสำคัญในการสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน จึงมีประโยชน์ในการเสริมสร้างแรงจูงใจอยู่ในระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด ส่วนด้านวิธีการสอน โดยรวมพบว่า ควรเสริมสร้างแรงจูงใจด้านวิธีการสอนดังนี้ คือ ครูผู้สอนควรรับฟังเหตุผลของนักเรียน ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในระหว่างการเรียนการสอน ครูผู้สอนสนใจนักเรียนทุกคนในห้องเรียน ครูผู้สอนมีวิธีการสอนที่น่าสนใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พระผู้สอนให้ความสำคัญและจะมีประโยชน์กับทุกข้อ โดยในหัวข้อครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในระหว่างการเรียนการสอน จึงมีประโยชน์ในการเสริมสร้างแรงจูงใจอยู่ในระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุดเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับพงษ์พันธ์ พงษ์โสภณ (2542) ได้สรุปวิธีการสร้างแรงจูงใจในการเรียนการสอนของด้านครูผู้สอน ไว้ว่า

- 1) ครูควรศึกษาความต้องการของเด็กแต่ละวัย และจัดเนื้อหาวิชาให้สนองความต้องการของเด็ก เนื้อหาที่สอนควรเกี่ยวข้องกับชีวิตจริง และมีความหมายสำหรับเด็ก
- 2) ครูควรมีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อดึงความสนใจ และบอกให้เด็กทราบถึงจุดมุ่งหมายของบทเรียน
- 3) ครูควรแนะนำให้เด็กเริ่มหัดวางเป้าหมายในการเรียนสำหรับตนเองเพราะคนที่เรียนหรือทำงานอย่างมีเป้าหมายจะกระทำด้วยความตั้งใจ
- 4) ครูควรสร้างบรรยากาศของการเรียนการสอน ควรมีการไต่ถาม มีการอภิปรายและทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย เพื่อให้เด็กเกิดความกระตือรือร้น มีการรับฟังและทำความเข้าใจ และมีการยอมรับซึ่งกันและกัน ส่วนรองลงมาทางด้านผู้ปกครองได้ยกเหตุผล และอ้างอิงจากข้อที่ 4 ด้านผู้ปกครองเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียน/ศูนย์ (ศพอ.) ควรกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เช่น การประกาศเกียรติคุณยกย่องให้รางวัลแก่นักเรียนที่ประพฤติดีเรียนดี และควรสร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นในพันธกิจให้มากขึ้น เช่น สร้างศรัทธาและความสำรวมของพระผู้สอน

1.2 โรงเรียน/ศูนย์ (ศพอ.) ควรประสานกับผู้ปกครองให้สนับสนุนการเรียนพระพุทธศาสนาของนักเรียนให้มากขึ้น เพราะแรงจูงใจจากผู้ปกครองมีความสำคัญมาก และควรส่งเสริมให้พระผู้สอนมีการศึกษาความรู้และมีความเชี่ยวชาญ/สันตติคุณเฉพาะทาง ให้มีความรู้หลักธรรมที่แตกฉาน ฉลาดรอบด้าน มีวิสัยทัศน์

2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เขตกรุงเทพมหานคร และในจังหวัดระดับภูมิภาค และควรศึกษาแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในจังหวัดอื่นๆ และระดับภูมิภาค

2.2 ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาโดยพระภิกษุเป็นผู้สอนกับครูอาจารย์ทั่วไป เป็นผู้สอน เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาเพิ่มขึ้นหรือไม่ และควรมีการศึกษาเหตุผลจูงใจหรือปัจจัยที่ส่งผลในการเข้าศึกษา (ศพอ.) ต่อการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา. (2555). *เอกสารการประชุมโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการผู้บริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในเขตกรุงเทพฯ*. จัดโดย กระทรวงวัฒนธรรม วันที่ 25 ธันวาคม 2555 ณ วัดนาคปรก เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร.
- จำนง อติวัฒน์สิทธิ์. (2545). *สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็กประสาท.
- ปราณี หล้าเบญญะ. (2553). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- พระปริยัติกิจโกศล ชิม อิสสรธมโม. (2541 คำนำ). *เอกสารจากผลงานวิจัยการบริหารงานของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในเขตกรุงเทพมหานคร 2541*. ผู้วิจัย พระมหาทัศนัท โบราณมูล ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏพระนคร.
- เผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2547). *การศึกษาปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจที่เรียนอยู่ใน*

วิทยาลัยเทคนิค เขตการศึกษา 4 ภาคใต้. เอกสารการประชุม
ทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 42 :
สาขาศึกษาศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์ สาขามนุษยศาสตร์
สาขาเศรษฐศาสตร์ สาขาบริหารธุรกิจ สาขาเกษตรศาสตร์.
กรุงเทพฯ, หน้า 66-74.

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภณ. (2542). *พฤติกรรมกลุ่ม*. กรุงเทพฯ: พัฒนาการศึกษา.
พระมหาภักดี เกตุเรณ. (2547). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียน
วิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนา
วันอาทิตย์วัดช้างให้ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี*.

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พระมหาสมชาย ฐานวุฑโฒ. (2550). *มงคลชีวิต ฉบับทางก้าวหน้า*.
ชมรมพุทธศาสตร์สากลในอุปถัมภ์สมเด็จพระมหารัชมงคลาจารย์.
กรุงเทพฯ: ฐานการพิมพ์ จำกัด.

พระมหาสมยศ เทียสา. (2553). *การศึกษาและพัฒนาแรงจูงใจในการ
เรียนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม*. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
จิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มาลี จุฑา. (2542). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ: อักษรพิพัฒน์.

สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์. (2534). *ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์*.
พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุธรรม อารีกุล และคณะ. (2540). *อุดมศึกษาไทย: วิฤตและทางออก*.
รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Eggen, P. & Kauchak, D. (2004). *Educational Psychology:
Windows, Classrooms*. Upper Saddle River: Pearson
Prentice Hall.

Keller, J. M. (1983). Motivational design of instruction.
In C.M. Reigeluth (Ed.), *Instructional design theories
and models: An overview of their current status*
(pp. 386-434). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum
Associates.